

ಗೃಹಸ್ಥ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆ

ಕುಟುಂಬ ಜೀವನ : ಸಮಾಜದ ಅಂಗ

ಒಂದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜನರ ಸಾಧಾರಣ ಬದುಕನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸುವ ಹಲವು ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬವು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಕುಟುಂಬವೆಂದರೆ ತೀರ ಹತ್ತಿರದ ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧಿಗಳು ಒಂದೇ ಸೂರಿನಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಬದುಕುವ, ಪರಸ್ಪರ ಸುಖದುಃಖಗಳಿಗೆ ಒದುಗುವ ಹಾಗೂ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಸ್ಪಂದಿಸುವ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ. ಯಾರೂ ಇದನ್ನು ನಿಯಮಾವಳಿಗಳಿಂದಲೋ, ಯೋಜನಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೇ ರೂಪಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಸಹಜವಾಗಿ ಕುಟುಂಬ ಪದ್ಧತಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. 'ನಾವು, ನಮ್ಮವರು, ನಮ್ಮ ಮನೆಯವರು' ಎಂಬ ಭಾವ 'ಒಟ್ಟಾಗಿ ಬದುಕುವ' ಭಾವನೆಗೆ ಮೂಲ ಪ್ರೇರಕ ಭಾವವಾಗಿದೆ. ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಇರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಯಾರೆಂದರೆ, ಗಂಡ, ಹೆಂಡತಿ, ಮಕ್ಕಳು, ಅಜ್ಜ-ಅಜ್ಜಿಯಂದಿರು, ಇನ್ನು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ, ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ, ಅತ್ತೆ-ಮಾವ ಮುಂತಾಗಿ ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಹತ್ತಿರದ ಸಂಬಂಧದವರು. ಹಿಂದೆ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತು, ನಲು ಮತ್ತು, ಐವತ್ತರಷ್ಟು ಮಂದಿ ಒಂದೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಉದಾಹರಣೆಗಳೂ ಇವೆ. ಈಚೆಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಾದ ಬದಲಾವಣೆ, ನಗರೀಕರಣ ಹೊಸ ಬಗೆಯ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಂದಾಗಿ ಗಂಡ, ಹೆಂಡತಿ, ಮಗು — ಇಷ್ಟೇ ಒಂದು ಕುಟುಂಬ ಎನ್ನಿಸಿದೆ. ಇಂಥ ಹಲವು ಕುಟುಂಬಗಳು ಸೇರಿ ಸಮಾಜವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಸಮಾಜ ದಲ್ಲೂ ವಿಭಿನ್ನ ಧರ್ಮ, ಪಂಥ, ಜಾತಿ, ವರ್ಗಗಳು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಹೊಕ್ಕು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ.

ಪುರುಷರಿಂದ ಮಾನವತ್ವದೊಡನೆ

ಮಾನವನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಬಯಕೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಿರಂತರ ಹೋರಾಡುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗಿಲ್ಲ ಈ ಗುಣ ಅತ್ಯಂತ ಸಹಜವಾಗಿ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಆಹಾರ, ನಿದ್ರೆ, ಮೈಥುನ ಇವುಗಳ ಪೂರೈಕೆಗಾಗಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಲ್ಲ ಯತ್ನಿಸುತ್ತವೆ; ಅವುಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಲು ಹಲವು ರೀತಿಯ ಹೋರಾಟಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತವೆ. ಮಾನವನೂ ಒಂದು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿ; ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಶಕ್ತಿಯೊಂದಿದೆ — ಯೋಚಿಸುವ ಶಕ್ತಿ. ತನ್ನ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳು, ಸುಖದುಃಖಗಳು,

ಜೀವನದ ಗುರಿ — ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕುರಿತು ಆಲೋಚಿಸಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅವನಿಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವನು ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಉತ್ತಮ ಜೀವನವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡ. ಮಾನವನ ಬಳಗ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ, ವಿಸ್ತಾರಗೊಂಡಂತೆ ಹೊಸ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೂ ತಲೆದೋರಿದವು. ಆಂತರಿಕ ಕಲಹ, ಸಂಘರ್ಷ, ಪೈಪೋಟಿ, ದ್ವೇಷಾಸೂಯೆಗಳು ಅವನ ಸುಖಾನ್ವೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಿ ಯಾದವು. ಅವುಗಳ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಅವನು ಸ್ನೇಹ, ಶಾಂತಿ, ಸಾಮರಸ್ಯ, ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ನೈತಿಕತೆ, ಉನ್ನತ ಭಾವನೆ, ಭವಿಷ್ಯ ಜೀವನದ ಕಲ್ಪನೆ- ಇವೆಲ್ಲವೂ ಬೆಳೆದು ಬಂದವು. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಮಾನವ ಚಿಂತನಶೀಲ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡ. ಇದೇ ಮುಂದುವರಿದು ಮಾನವ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿ, ವಿಚಾರವಾದಿ, ದಾರ್ಶನಿಕ, ಪ್ರವಾದಿ — ಹೀಗೆಲ್ಲ ರೂಪುಗೊಂಡ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಋಷಿಮುನಿಗಳ, ಸಾಧುಸಂತರ ಹಾಗೂ ಅವತಾರ ಪುರುಷರ ಪರಂಪರೆ ಇಂತಹ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಕಸನದ ಹೆಗ್ಗುರುತಾಗಿದೆ.

ವೈದಿಕ ಪರಂಪರೆ : ಲೌಕಿಕ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಗಳ ಸಾಮರಸ್ಯ

ಭಾರತೀಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅತಿಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡ ವೈದಿಕ ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ಒಂದೆಡೆ ಮಹೋನ್ನತ ಆದರ್ಶಗಳಾದ ತ್ಯಾಗ, ವೈರಾಗ್ಯ, ಸಂನ್ಯಾಸ ಜೀವನಕ್ಕೆ ತಳಹದಿ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಂತೆ, ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಋಷಿಜೀವನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿಟ್ಟು ಕೊಂಡ ಗೃಹಸ್ಥ ಜೀವನಕ್ಕೂ ತಳಹದಿ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಗುರುಕುಲ ಜೀವನ, ಯಜ್ಞಯಾಗಾದಿ ಉಪಾಸನೆಗಳು, ಧ್ಯಾನಮಂತ್ರ- ತಪಸ್ಸುಗಳಿಂದ ಕುಡಿದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಬದುಕು — ಇವುಗಳ ನಡುವೆ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ವೈದಿಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪುರುಷಾಲನೆ, ಕೃಷಿಂಗೋಪನೆ, ವಸ್ತು ವಿನಿಮಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ರಮ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಲೌಕಿಕ ಜೀವನದ ಕ್ರಮವಾಗಿ ದ್ವಂತ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಲೌಕಿಕ ಜೀವನದ ನಡುವೆಯೇ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಚಾರ, ಚಿಂತನ-ಮಂಥನಗಳು ನಡೆದುಬಂದುದು ಆ ಕಾಲದ ವಿಶೇಷ. ಋಷಿಗಳ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಲೌಕಿಕ-ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಗಳ ಸಮತೋಲನವಿತ್ತು.

ಇತಿಹಾಸದ ಮುಂದಿನ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಬದಲಾ ವಣೆಗಳಾದವು. ಬೃಹತ್ತಾದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳು ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡವು. ಕೈಗಾರಿಕೆ, ವ್ಯಾಪಾರ, ವಾಣಿಜ್ಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಂಡವು. ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ, ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯ, ಯುದ್ಧಗಳು ಭೋಗ-ವಿಲಾಸದ ಜೀವನ ಇವು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಬದಲಾ ಯಿಸಿತು. ಋಷಿ ಗಳ, ಸಾಧುಗಳ ಜೀವನ ಆಶ್ರಮಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಯಿತು. ಈ ಪರಿಕ್ರಮಣ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಜಗತ್ತಿನ ಅನಾಚಾರ, ಅಸಮತೋಲನ, ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳಿಂದ ಬೇಸತ್ತು ಶಾಂತಿಪ್ರಿಯ ಜನರು ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಜೀವ ನದ ಶಾಂತಿ, ಆನಂದವನ್ನು ಅರಸ ತೊಡಗಿದರು. ಪುರಾತನ ಕಾಲದ ಉನ್ನತ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯುವ ಹಂಬಲ ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕವಾಗತೊಡಗಿತು.

ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗ

ಇಡೀ ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರೂಪುರೇಖೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಗೊಂಡದ್ದು ಈ ಸಂಘರ್ಷದ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ. 'ಪ್ರಾಚೀನ ಋಷಿ ಗಳ, ಸಾಧುಸಂತರ ಶಾಂತ ಜೀವನ ನಿನ್ನ ಆದರ್ಶ ನಿನ್ನದಾದರೆ ನೀನು ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸು. ಯಾರು ಜೀವನದ ಸುಖಭೋಗಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದಾರೋ ಅವರು ಅದೇ ಜೀವನವನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಲಿ. ಅವರವ ರಿಗೆ ಅವರ ವರ ಮಾರ್ಗ' — ಎಂಬುದು ಸ್ಥಿರವಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ರೂಪುಗೊಂಡ ಎರಡು ಮಾರ್ಗಗಳೇ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾರ್ಗ. ಮೊದಲನೆಯದು, ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಕೊಂಡು ತನ್ನವರನ್ನು ಪೋಷಿಸುತ್ತ, ಅವರ ಪಾಲನೆಗಾಗಿ ದುಡಿಮೆ, ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು, ಧೈನಂದಿನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯ ರಾಗಿರುವುದು. ಎರಡನೆ ಯದು, ತನ್ನೆಲ್ಲ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಸಂಬಂಧ ಹಾಗೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಕಡಿದೊಗೆದು, ವೇದ-ವೇದಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಉದಾತ್ತ ಆದರ್ಶಗಳಿಗಾಗಿ ತನ್ನೆಲ್ಲ ಜೀವನವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸು ವುದು. ಹೀಗೆ ಸಂನ್ಯಾಸಿಯಾದವನನ್ನು ಸಮಾಜದಿಂದ, ತನ್ನ ಬಂಧು ಗಳಿಂದ ಬೇರಾದ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ದೂಷಿಸುವ ಗುಣ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರ ಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ವೈರಾಗ್ಯ, ತ್ಯಾಗಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಗೌರವ ನಮ್ಮಲ್ಲಿತ್ತು. ಅಂಥ ವಿರಕ್ತರ ಪೋಷಣೆ ಕೂಡ ಸಾಂಸಾರಿಕರ ಹೊಣೆಯಾಗಿತ್ತು.

ಆದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಸಂನ್ಯಾಸಿಯು ಗೃಹಸ್ಥರಿಗೆ ಧರ್ಮ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆ, ಸಾಧನೆ ಭಕ್ತಿ-ಇವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಉಪದೇಶ ನೀಡಿ, ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ. ಹೀಗೆ ಗೃಹಸ್ಥ, ಸಂನ್ಯಾಸಿ ಇಬ್ಬರೂ ಪರಸ್ಪರ ಪೋಷಣೆ ನೀಡುತ್ತ ಜೀವನ ವನ್ನು ಸಂಪನ್ನಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಗಟ್ಟಿತನ

ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಬದಲಾವಣೆ ಗಳು ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಅಂಥ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ನಡುವೆಯೂ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಈ ಎರಡು ವಿಭಿನ್ನ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಸ್ಮೃತಿಗಳು, ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳು, ಗೀತೆ ಮುಂತಾದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳು ಜನ

ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನೈತಿಕ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಆದರ್ಶಗಳು ಆಳವಾಗಿ ಬೇರೂರು ವಂತೆ ಮಾಡಿದವು. ಪರಕೀಯರ ದಾಳಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈಪರೀತ್ಯಗಳು ಸಮಾಜಗಳ ಸಂಘರ್ಷ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತಾಂತರಗಳು — ಇವು ಯಾವುದರಿಂದಲೂ ಹಿಂದೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಉನ್ನತ ಆದರ್ಶಗಳು ಬದಲಾಗಲಿಲ್ಲ, ಗೃಹಸ್ಥಜೀವನ ವೆಂದರೆ ಹೀಗಿರಬೇಕು; ಸಂನ್ಯಾಸಿ ಹೀಗೆ ಬದುಕಬೇಕು — ಎಂಬ ಆದರ್ಶದ ಕಲ್ಪನೆ ಉಸಿರಾಟದಷ್ಟೇ ಸಹಜವಾಗಿ ಜೀವನದ ವಿಧಾನವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಈ ಆದರ್ಶ, ಮೌಲ್ಯ, ನಂಬಿಕೆಗಳಿಗೆ ಮರ್ಮಾಘಾತ ನೀಡಬಲ್ಲ ಸವಾಲು ಉಂಟಾದುದು ೧೯ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ. ಆಧುನಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ಆಧುನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ - ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಪರಿಚಯ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಪರಂಪರೆಯ ಅಧಿ ಕೃತತೆಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಆಧುನಿಕತೆಯು ಗಾಳಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಧರ್ಮ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವವರನ್ನು ಲೇವಡಿ ಮಾಡುವ, ತಿರಸ್ಕರಿಸುವ ಹವ್ಯಾಸ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಈ ಅವನತಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಹತ್ತು ಹಲವು ಮಹಾಪುರುಷರ ಉದಯವಾಗಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ-ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಾಗೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪುನರುತ್ಥಾನ ಆತ್ಯಂತ ಶಕ್ತಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಂಟಾಯಿತು. ವೈದಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ತತ್ವ, ಆದರ್ಶ, ಪದ್ಧತಿಗಳು ಮರುಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡವು. ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯ ರಲ್ಲೂ ನಮ್ಮತನದ ಜಾಗೃತಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ನಮ್ಮ ಪರಂ ಪರೆಯ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಹೊಸ ಚೈತನ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಮೂಡಿಬಂದವು.

ಆಧುನಿಕತೆಯ ಭ್ರಮೆ

ಆದರೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದೊರಕಿದ ನಂತರ ಕಂಡು ಬಂದ ಹುರುಪಿ ನಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೆಚ್ಚುಕಾಲ ಉಸಿರಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಆದರ್ಶಗಳು ಹೇಗೋ ಅಪಾಯರಹಿತ ವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದುಕೊಂಡು ಬಂದವು, ಅಷ್ಟೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಿಜ ವಾದ ಗಂಡಾಂತರ ಒದಗಿಬಿಡಿರುವುದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಅದರಲ್ಲೂ ಈ ಕಳೆದ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು-ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ. ಟಿ.ವಿ, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್, ಮೊಬೈಲ್ ಮುಂತಾದ ಆಧುನಿಕ ಯಂತ್ರಜಗತ್ತು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಬಳಿಗೆ ತಲುಪಿದೆ; ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ತನ್ನ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬದಲು ನಾವು ನಮ್ಮ ವಿಲಾಸಕ್ಕಾಗಿ, ಷೋಕಿಗಾಗಿ ಹಾಗೂ ಅನಿಯಂತ್ರಿತ ಮನರಂಜನೆಗಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ನಾವು ನಮ್ಮತನವನ್ನು ಮರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ; ನಮ್ಮ ಆದರ್ಶ, ಗುರಿ, ಧೈಯಗಳನ್ನು ಮರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕೌಟುಂಬಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಬದುಕು, ನೈತಿಕ ಜೀವನ — ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕಬಳಿಸುತ್ತಿರುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಕಂಡಾಗ, ಇದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ದುರಂತದತ್ತ ನಮ್ಮನ್ನು ತಳ್ಳುತ್ತಿರುವಂತೆ ಭಾಸ ವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ 'ಪ್ರಾಚೀನವಾದುದೆಲ್ಲ ಮೌಲ್ಯವಿಲ್ಲದ್ದು', 'ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಧರ್ಮ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ್ದು', 'ವಿಜ್ಞಾನ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಪರಂಪರೆ ಇವುಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಅರ್ಥ ವಿಲ್ಲ' ಎಂದು ತಿರಸ್ಕಾರ ಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದುವುದು ಒಂದು ಫ್ಯಾಷನ್ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಹಿಂದಿನದನ್ನೆಲ್ಲ ವಿರೋಧಿಸು

ವುದೇ ಆಧುನಿಕತೆ ಎಂಬ ಭ್ರಮೆ, ತಪ್ಪುತಿಳುವಳಿಕೆ ಹಲವು ಮಂದಿ ಯುವಕರಲ್ಲಿದೆ. ಅವರು ಬಯಸುವ, ಪ್ರೀತಿಸುವ ಆಧುನಿಕತೆಯು ಇನ್ನು ಕೆಲವೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹಳಸಿ ಹೋಗಲಿದೆ ಎಂಬ ವಾಸ್ತವವನ್ನು ಅವರು ಅರಿತಿಲ್ಲ, ಪಾಪ! ಹೊಸತನವಿರುವುದು, ಆಧುನಿಕತೆಯಿರುವುದು ಬಟ್ಟೆಬರೆಯಲ್ಲಲ್ಲ, ಅಂಗಭಂಗಿಗಳಲ್ಲಲ್ಲ, ಅಥವಾ ಹೊಸ ಯಂತ್ರಗಳ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಲ್ಲ; ಅದು ಇರುವುದು ಮನೋಭಾವದಲ್ಲಿ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಉಪನಿಷತ್ತಿನ ಋಷಿಗಳಷ್ಟು, ಗೀತೆಯಲ್ಲಿನ ಕೃಷ್ಣನ ಉಪದೇಶಗಳಷ್ಟು, ಬುದ್ಧ-ಶಂಕರರ ತತ್ತ್ವ-ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಷ್ಟು ಆಧುನಿಕರಾದವರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ? ಶ್ರೀರಾಮ ಕೃಷ್ಣ, ವಿವೇಕಾನಂದರಷ್ಟು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಿ ಹೊಸತನವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲವರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ? ಪ್ರಾಚೀನವಾದುದೆಲ್ಲ ಒಳಿತು, ಹೊಸತೆಲ್ಲವೂ ವಜ್ರವೆಂಬ ಮೌಢ್ಯವಾಗಲಿ, ಹಳೆಯದೆಲ್ಲವೂ ನಿರುಪಯುಕ್ತ ಹಾಗೂ ಆಧುನಿಕವಾದುದು ಮಾತ್ರ ಯೋಗ್ಯವೆಂಬ ಭ್ರಮೆಯಾಗಲಿ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಮನಸ್ಸಿನ ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ. 'ಹಳೆಯದೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗಿರಬೇಕಿಲ್ಲ' ಎಂಬ ಕಾಳಿದಾಸ ನಂತಹ ಪರೀಕ್ಷಕ ಬುದ್ಧಿ ಹಾಗೂ 'ನಮೋ ನಮೋ ಭವತಿ ಜಾಯ ಮಾನಃ' ಎಂಬ ವೇದಮಂತ್ರಗಳ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಬುದ್ಧಿ ನಮಗಿರಬೇಕು.

ಕೇವಲ ಮನೋಭಾವದ ವಿಷಯ ಹಾಗಿರಲಿ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಅರಿತಿರಬೇಕಾದ ಹಲವು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಇಂದಿನ 'ಆಧುನಿಕ ಪೀಳಿಗೆ' ಅರಿತಿಲ್ಲದಿರುವುದು ವಿಷಾದದ ಸಂಗತಿ. ತಮ್ಮ ಹೆತ್ತವರನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಹಿರಿಯರನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು, ಬಂಧು-ಬಾಂಧವರು ಹಾಗೂ ಸ್ನೇಹಿತರ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದಿರುವುದು, ಅಡಿದ ಮಾತಿಗೆ ತಪ್ಪದಿರುವುದು, ದುಶ್ಚಟಗಳಿಂದ ದೂರವಿರುವುದು, ಭೋಗಲಾಲಸೆಗೆ ಒಳಗಾಗದಿರುವುದು — ಇಂಥ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಬೀದಿಗೆ ತಳ್ಳಿ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ಅಂಧಾನುಕರಣೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ನರಕವಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವೇ ಆಶ್ರದ್ಧೆ, ಅವಿಧೇಯತೆ ಹಾಗೂ ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಬಲವಾದ ಶಕ್ತಿಯೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ನೈತಿಕ ಪರಂಪರೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಮರೆತ ಸಮಾಜ ಅಧಃಪತನದತ್ತ ಸಾಗುವುದು.

ಹೊಸ ಪ್ರತಿರೋಧದ ಅಗತ್ಯ

ಇಂಥ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಕಾರಣವೇನು? ಇದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವಿಲ್ಲವೇ?

ನಮ್ಮ ಮೂಲ ಬೇರುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಿರುವುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಮೂಲಕಾರಣ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯೇ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬೇರು. ಆಧುನಿಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಸಡಿಲವಾಗುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಇಂದು ತುರ್ತಾಗಿ ಆಗಬೇಕಿದೆ. ಮನೆಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ತಂದೆ ತಾಯಂದಿರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಧೈವಶ್ರದ್ಧೆ, ಭಕ್ತಿ, ಹಿರಿಯರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುವುದು ಮೊದಲಾದ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡಬೇಕು. ದೇವಾಲಯ, ಆಶ್ರಮ, ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಪ್ರಾಣಕೊಟ್ಟ ನಮ್ಮ ವೀರಪುರುಷರ

ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ ಅವರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರೇಮವನ್ನು ತುಂಬಬೇಕು. ಪ್ರತಿದಿನ ಭಗವದ್ಗೀತೆ, ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಆಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. 'ವಚನವೇದ'ದಂತಹ ಬೋಧಪ್ರದವಾದ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳ ವಾಚನವನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರೊಂದಿಗೆ, ಟಿವಿ, ಮೊಬೈಲ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಬಳಸುವ, 'ಸದ್ಭಕ್ತ' ಮಾಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ತರಬೇತಿ ನೀಡಬೇಕು. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧಃಪತನವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಇದೊಂದೇ ಸಮರ್ಥವಾದ ವಿಧಾನ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಹಿರಿಯರು ತಾವೇ ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಚಿಕ್ಕವರಿಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಲ್ಲದೆ ಬರಲಾರದು; ಆದರೆ ಹಿರಿಯರು ಅದನ್ನು ಸ್ವಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಎಲ್ಲದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಈ ಒಳ್ಳೆಯ ವಿಚಾರಗಳು 'ನಮಗೆ ಬೇಕು' ಅನ್ನಿಸಬೇಕು. ನಿಜವಾಗಿ ಇದೊಂದೇ ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಕೆಲಸ!

ಸನಾತನ ಸತ್ಯದ ಅರಿವ್ವಾರ

ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಗಟ್ಟಿತನ ಎಂತಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಅಳೆಯುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಕೆಲಸ. ಕಾಲ-ದೇಶವನ್ನು ಮೀರಿದ, ಅನಂತತೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆನಿಂತಿರುವ, ಅನೂಹ್ಯ ಸನಾತನ ಸತ್ಯವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಧರ್ಮ, ಸಮಾಜ, ಜನಜೀವನ — ನಮ್ಮ ಸರ್ವಸ್ವವೂ ಅಂತಹ ಸತ್ಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಅಂತಿಮ ಗುರಿಯಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದೆ. ಜೀವನದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಗವೂ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ರಿಯೆಯೂ ಅದರ ಸುತ್ತ ಸುತ್ತುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲ್ಲಿನ ಬದುಕನ್ನು ಮಾರ್ಪಾಡಿಸಿದೆ. ಋಷಿಮುನಿಗಳಿಂದ ಹರಿದು ಬಂದ ಈ ದಿವ್ಯಗಂಗೆ, ಮಹಾನ್ ಸಾಧು-ಸಂತರ, ಅವತಾರ ಪುರುಷರ, ಆಚಾರ್ಯರುಗಳ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೂ ಹರಿದಿದೆ. ಬಹುಪಾಲು ಜನತೆ ಈ ಸಂಸ್ಕಾರವಿಶೇಷವನ್ನು ತಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ಒಂದೊಂದು ಕುಟುಂಬವೂ ದಿವ್ಯ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ತರಂಗಗಳಿಂದ ಅನುಕರಣಿಸಬೇಕು; ಈ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆ ಮತ್ತೆ ಗೃಹಸ್ಥರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮರುಹುಟ್ಟನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು ಎಂಬ ಆಶಯ ನಮ್ಮದಾಗಿದೆ. ❀

ಜನವರಿ ತಿಂಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು

೧	ಬುಧವಾರ	ಕಲ್ಪತರು ದಿನ ಸ್ವಾಮಿ ಶಾರದಾನಂದ ಜಯಂತಿ
೬	ಸೋಮವಾರ	ಏಕಾದಶಿ
೯	ಗುರುವಾರ	ಸ್ವಾಮಿ ತುರಿಯಾನಂದ ಜಯಂತಿ
೧೨	ಭಾನುವಾರ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯುವ ದಿನಾಚರಣೆ
೧೭	ಶುಕ್ರವಾರ	ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದ ಜಯಂತಿ
೨೦	ಸೋಮವಾರ	ಏಕಾದಶಿ
೨೬	ಭಾನುವಾರ	ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದ ಜಯಂತಿ
೨೯	ಬುಧವಾರ	ಸ್ವಾಮಿ ತ್ರಿಗುಣಾತೀತಾನಂದ ಜಯಂತಿ